

עין משפט
גו מצוה

כו:

ראוהו בית דין פרק שלישי ראש השנה

מסורת הש"ס

ב א מ"י פ"א תלמוד
שופר הלכה ב פתח עין
מכ:
ב מ"י פ"א תלמוד
מענות הלכה ב:
א ב מ"י פ"א תלמוד
שופר הלכה א פ"א
תלמוד שמעון הלכה א
ני יאן ופ"י תלמוד תפלה
הלכה ב:
ב ד מ"י פ"א תלמוד
שופר הלכה א פתח
פסק מנ טעמי א"ח פ"י
תקפו טע"ב א:

חלולוגות. ופקד מניה לזכ"ק דיומא (דף י"ח). דלמרינן
אין מאכלין אותו דברים המביאים לדי טומאה
בגון חלולוגות: של יע"ש פשוט. פירש בקונטרס היה שכן שמה
וקורין אותה אשטנוני"ק וערוך פי"י היא כשנה נקבה וק"ן הכשנה
רגיל להיות פשוט וכפירש הקונטרס
נראה דיעל מיה דמכ"ב (תהלים קד)
הרים הגבוהים ליעלים וחקו וישן
(דברים יד) מתרגומין ויעלל ורמא
ומזה בשל יעל פשוט כמשמע בגמ'
דכמה דפשיט טפי עדיף משום נשא
לכנוני אל כפיש ומיהו אין הלכה כן
אלא כר' יהודה דלמר כר"ה בשל
זכרים כפופים דהיינו של אל ור' לוי
קאי כותיה בגמ' דלמר מזה של
ר"ה ויהי"ב כפופים דקסנר כמה
דכ"ף איניש טפי עדיף משום והיו
עיני ולבי שם ודלמר ר' אבהו כפ"ק
(דף טו.) למה מוקעין כשופר של אל
למר הקב"ה מקעו לפני כשופר של
אל כדי שזכור לנס עקידת יצחק
ומיהו נראה דלא פליגי אלא לכתחילה
בשל כולו מודו דיואל דיעבד בין
דאל אל בין בשל יעל כדקמי רישא
כל השופרות כשרים חוץ משל פרה
והיכא נלא מלא של אל יואל בשל רחל
כא כשעיר מזה טעם דלמזה פליגי
דאל ר' לוי מזה קאמר ועוד אטו
פשוט וכפוף כמיב ציובל מעבדו
שופר כמיב ציובל (ויקרא כה) וילפינן
ר"ה מניה ומין כולוהו אקרו שופר
חוץ משל פרה למה לא יאל ועוד משמע
דפלוגתא דרבנן ור' יוסי כפ"ק עמנן
ופלוגתא דרבנן ור' יהודה כפי עמנן
ולאו חדא פלוגתא היא ואם ממלא
לומר דדוקא איירי אס כן היא חדא
פלוגתא דתנא קמא כולוהו כשרין בין
כראש השנה בין כזוה"כ בין בתענית
חוץ משל פרה ור' יוסי אומר אף של
פרה ולחדן רבנן ר"ה ויהי"ב בשל יעל
ותענית של זכרים ולר' יהודה ר"ה
של זכרים וציובל בשל יעלים ומיהו
קשה קמא דאל ר' לוי דלמר מזה
של ר"ה ויהי"ב היינו משום דילפינן
גזירה שיהי זה מזה כשביעי שביעי
דלמרינן כפ' בתרא (דף לז.) וכדמנן
שזה יובל ושל ר"ה לתקיעה ואי הוה
טעמא שנה מזה בעלמא כדלמרינן
דכמה דכ"ף איניש טפי עדיף היינו
דוקא כראש השנה שהתקיעה לתפלה
ולכרוך אל ציובל אין התקיעה אלא
סימן שלום עבדים והשמעות שדות
החורות לנעלים לכן היה נראה לי
ממון זה דאני יואל אלל ככפוף פירוש
לדבר להיות כפוף אין לא לא וגמרינן
יובל מניה: ושרתי הצוצרות
באמצע. שתי שופרות היו להן אחד
מכאן ואחד מכאן כדי שיהיו החלוצות
באמצע משום דמלות היום בחלוצות:
רבי יהודה אומר בר"ה בשל זכרים
וביובלות בשל יע"ש. לית

רבינו הגנאל

פי קבען פלוני גולני
פלוני. כדתיב היקבע
ארם אלהים וגו'.
פי סירוגין. פסקי
פסקי. חלולוגות. פירוש
פרשתין. פי' מהפך
במדיה. מסלול בשעה.
פי טאטיאהא. מכבר,
שוכברין בו את היות.
פי ירבך משואר. [פתגמי]
שופר ר"ה של יעל כו'.
א"ר לוי מצוה של ראש
השנה ושל יום הכיפורים
והוא היובל בכפופין. ושל
ימות השנה כגון תענית
בפשיטין. ור' לוי בראש
השנה כלבו הוא דאמר
כר' יהודה. דתנן ר' יהודה
אומר בראש שנה חוקעין
בשל זכרים וביובלות בשל
יעלים. וקייא אן כר' לוי
בראש שנה ויום הכיפורים.
כמא פליגי תנא קמא
ור' יהודה. ר' יהודה
סבר בראש השנה כמא
דכ"ף איניש טפי עדיף.
וביום הכפורים כמא
דפשיט איניש דעריה טפי
מעלי. ותנא קמא סבר
אדרבה אפיאט מחתבא.

קבען פלניא. גולני פלוני: כמה קבענוך. המעשר והתרומוהו אהם
קובעים אותי: מאי סירוגין. שנינו במגילה (דף ק) קראה סירוגין
(סירוגין): פסקי. לפרקים שאינן נכנסין יחד: מאי חלולוגות.
שנינו כפ"ק דיומא (דף י"ח).

קבען פלניא לא הוה ידע מאי קאמר ליה
אתא שאיל בי מדרשא (אמר) ליה גולן אמר
לך דכתיב יהיקבע אדם אלהים וגו' א"ל
רבא מברניש לרב אשי אי הואי התם הוה
אמינא ליה היכי קבעך במאי קבעך ואמאי
קבעך וממילא הוה ידענא ואיהו סבר
מילתא דאיסורא קאמר ליה לא הוה ידעי
רבנן מאי סירוגין שמעיה לאמתא רבי
רבי דהותנהו רבנן דהוה עיילי פסקי פסקי
אמרה להו עד מתי אתם נכנסין סירוגין סירוגין
לא הוה ידעי רבנן מאי חלולוגות יומא חד
שמעיה לאמתא רבי רבי דהוה להוה
גברא דקא מברר פרפחניה אמרה ליה עד
מתי אתה מפור חלולוגין לא הוה ידעי
רבנן מאי סלסלה ותרומבך יומא חד
שמעיה לאמתא רבי רבי דהוה אמרה
להוה גברא דהוה קא מרפך בשעריה
אמרה ליה עד מתי אתה מסלסל בשערך
לא הוה ידעי רבנן מאי וטאטאמיה בממאמא
השמד יומא חד שמעיה לאמתא רבי רבי
דהוה אמרה לחבירתה שקולי טאטאמיה
וטאטי ביתא לא הוה ידעי רבנן מאי יהשלך
על ה' יהבך והוא יכלכלך אמר רבה בר
בר חנה ר' יומא די הוה אולינא בהדי ההוא
טייעא הוה דאנא מונא ואמר לי שקול
יהבך ושדי אנמלאי: מתנני' שופר של
ראש השנה של יעל פשוט ופיו מצופה זהב
יושתי הצוצרות מן הצדדין שופר מאריך
וחצוצרות מקצרות שמצות היום בשופר
ובתעניות בשל זכרים כפופין ופיהן מצופה
כסף ושתי הצוצרות באמצע ישופר מקצר
והצוצרות מאריכות שמצות היום בחצוצרות
והיה הויבל לר"ה לתקיעה ולכרבות רבי
יהודה אומר בר"ה תוקעין בשל זכרים
וביובלות בשל יעלים: גמ' לוי יצוה
של ר"ה ושל יוה"כ בכפופין ושל כל השנה
בפשוטין והתנן שופר של ר"ה של יעל
פשוט הוא דאמר כי האי תנא דתניא רבי
יהודה אומר בר"ה היו תוקעין בשל זכרים
כפופין וביובלות בשל יעלים ולימא הלכתא
כרבי יהודה אי אמרת הלכתא כר' יהודה
הוה אמינא אפילו של יובל גמ' בר' יהודה
סבירא ליה קא משמע לן במאי קמיפלגי
מר סבר בר"ה כמה דכ"ף איניש דעתיה
מפי מעלי וביום הכפורים כמה דפשיט איניש
דעתיה מפי מעלי ומר סבר בראש השנה
מפי מעלי (ב) ובתעניות כמה דכ"ף

ד"ה כמה קבענוך (ב) ומפשיט
וה' נראה היה נכנסו
גמ' דמייח נס סיפא
דכ' קרא ואמרת כמה
קבענוך המשבר והתרומוהו.
(א) מגילה י"ח. (ד) ומניח
י"ח מ"ד ג. (ה) לקמן טע.
ל. ועדין י"ח. (ו) פ"א
ובי"ב.

תורה אור השלם

- 1. ויקבע אדם אלהים
בארם קבעים אתי
ואמרת כמה קבענוך
המעשר והתרומה:
מלאכי ג ח
2. סלסלה ותרומבך
תבדך כי תחבבה
משלי ד ח
3. ושמותיה למורש כפר
ואנפי קים וטאטאמיה
במטאטא השמד נאם י'
צבאות ישעיהו י"ב
4. השלך על י' יהבך
והוא יכלכלך לא יתן
לעולם מוט לצורך:
הלים נה כג

הגרות הב"ח

(א) כפ' דפשיט איניש
דעמיה טפי מעל וביום
הכפורים גמי דאמר
בזירה שרה דתענית
כמה דכ"ף: (ב) רש"י ד"ה
כמה דפשיט פי' ויהי"ב
נמי דשרה הוא משום
בזירה שרה וכתענית פי'
פלג:

לעני רש"י

עורקלי' [פולפויי].
רנלה. חלולוגה (עשכ"ב).
שטיין בריך
[אישטיינברג]. עו. ב.

מוסף רש"י

לא הוה ידעי
רבנן. תלמודי ריש
הקדוש (מגילה י"ח).
חלולוגות. מין ירק
הוא ושני כמות מקומות
מחשבה ובכתיב (שם).
פרפחניה. פיקלג"י
לע"ז. (שם). מסלסל
בשערך. למדט שהסלסל
לשן מיפוט והיפוך
(שם). וטאטאמיה. לשן
כ"ה. אשקטי"ר לע"ז
ישעיהו י"ב. טאטיאה.
אשקטי"א לע"ז. (מגילה
י"ח). לתקיעה ולכרבות.
שהי נמי אומרים כיום
הכפורים של שנת היובל
מלכות וכרבות שופרות
(עירובין ג).

כמה דכ"ף איניש. נתפלמו פניו
כדושין לאך טפי עדיף משום והיו
עיני ולבי שם ומלכ"ס א טו) הלך כראש
השנה לתפלה ולהסיר עקידת יצחק
כא בעינן כפופין ויובלות שהן לקראו
דכור בעינן פשוטין וגזירה שיה לית
ליה: כמה דפשיט טפי עדיף. משום
נשא לכנוני אל כפופים (א"ה ג) הלך
כראש השנה פשוטין לתפלה הוא
ודיו"כ נמי (ב) משום דשריה בגזירה
שזה ובתענית דלכופיל לא איכפת
לן ועדינן כפופין להסיר. ולר' לוי
אית ליה כר' יהודה דלתפלה בעינן
כפופים וזיוס הכפורים סבירא ליה
דזוה היובל לראש השנה כרבנן
הלך תרוויחו בעינן כפופים:
ופיו

כמה דפשיט איניש דעתיה
איניש דעתיה מפי מעלי:
ופיו

ליה לרבי יהודה שיה יובל לר"ה והא
דבעינן שופר כראש השנה לאו משום
דילפינן מיובל אלא כדאך תנא דיליף כפ'
בתרא (ג"ז) ש דף (לז.)
מדמכ"ב תקעו כדש שופר ומיהו
הוא תנא נמי יליף ר"ה מיובל כגזירה
שזה דקאמרינן שלם תרועות נאמרו
כר"ה ומיימי קרא דוהעברת
השנה ממדבר וזהו אמיתא דכתחילה
לכן נראה דמדה רבי יהודה דשיה
יובל לר"ה אלא לענין הך מילתא אין
שיך להשוותם להיות בשל זכרים
ככל ר"ה דטעמא דר"ה מסבירא
בעלמא דכמה דכ"ף איניש טפי עדיף
שואו יום הדין ולהזכיר עקידת אלל
יובל לשלום עבדים ושדות החורות
לנעלים אין לחוש אלא שיהא שם
שופר עליו אע"ג דר' לוי נמי משוה
להו לענין זה משום גזירה שיה י' לומר
דכמה פליגי בתורה